Savaitinis Laikraštis
Žvaigždė
išeina kas Petnyčia.

Kaina metams:
Amerikoje ir Kanadoje . . 2 doi.
Lietuvoje ir kitur . . . . 4 rub.

Korespondencijas ir pinigus siunčiant adressas:
„ŽVAIGŽDE"
3654 Richmond St. Philadelphia. Pa.

The Lithuanian Weekly
Žvaigždė
(The Star)
Published by
A. MILUKAS & CO.
Every Friday at Philada. Pa.

Yearly subscription $2.00
Advertising rates on application

All communications should be addressed:
"ŽVAIGŽDE"
3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

Amerikos Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis

Entered as second class matter March 8, 1909, at the Post Office of Philadelphia, Pa., under the act of March 3, 1879.

„Published and distributed under permit (No.833), autorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Philadelphia, Pa. By order of the President, Will H. Hays, Postmaster General.

Nr. 47 PHILADELPHIA, PA. & NEW YORK CITY, 25 D. LAPKRIČIO (NOVEMBER), 1921 M. Metai XXI.

Vyriausybės Nota T. Š. dėl Vilniaus invykių.

Kaunas. X. 27 (Elta). Mūsų Užsienio Reikalų Ministeris D-ras Purickis pasiuntė Tautų Sąjungos generaliniam sekretoriui p. Sir Eric Drumiond'ui šio turinio raštą:

„Šiuo turiu garbės prašyti Tamstos pranešti Tautų Sąjungos Tarybai, kad lenkų valdžios lietuvių Vilniuje persekiojimas paskiausiu laiku, ypač padidėjo.

1. Rugpiūčio mėnesį lenkų valdžia uždarė lietuvių mergaičių gimnaziją jau prieš trejus metus įkurtą, kurioj pereitaisiais mokslo metais mokės apie 200 mokinių.

2. S. m. spalių 1 d. lenkų valdžios agentai, drauge su ginkluotu šautuvais policijos buriu, atvyko į Lietuvių Gimnazijos rūmą (Sv. Jurgio, 38) kur, be gimnazijos, kurioj mokėsi apie 500 vaikinų ir mergaičių, buvo dar mokytojų seminarija, aukštoji pradedamoji mokykla ir lietuvių aukštieji kursai suaugusiems. Lenkų agentai brutaliai išvarė iš klasių aukštesnės pradedamosios mokyklos ir mokytojų seminarijos mokinius, taip pat ir gimnazijos direktorį Mykolą Biržišką su jo šeimyna, kuris gyveno tuose pat rumuose. Išvarytieji vaikai ir tie, kurie ateidavo į pamokas, susirinko ties rumais, kuriuos policija dabojo. Prie tos lietuvių mokinių grupės prisidėjo lenkų gimnazijos (Lelevelio vardu) mokiniai ir lenkų studentai. Policijos komisaras pareikalavo, kad susirinkusieji lietuvių vaikai išsiskirstytų, bet kad niekas nepasijudino, tai jis garsiai įsakė uždėti durtuvus ir pulti mokinius; tada, sudainavę tautinį himną, vaikai pasitraukė. Policijos agentai puolė vaikus ir pradėjo juos pagaliais ir kumštimi mušti. Tuo ženklu paskatinti lenkų studentai, „skautų" („harcerzy) organizacijos nariai, taip pat pradėjo mušti lietuvius. Tuo būdu buvo išvaikyti lietuvių mokiniai, kurių keliasdešimt buvo sumušti ligi kraujo (Stefanija Kuktaitė, Konstantė Pažimaitė, Jackevičaitė, Banytė, Rimšaitė, Kauzas, Kukta ir t.t.) Nuo tos dienos lenkų Lelevelio gimnazija ir apėmė lietuvių gimnaziją. Apie 1,000 lietuvių mokinių, negalėdami tęsti savo mokslo, nutarė, ligi yra gražus oras ir pakenčiama temperatūra, mokytis lauke, bet lenkų valdžia jiems uždraudė. Tada mokiniai susirinko pamokoms internate, kuris buvo dar lietuvių rankose, bet lenkų valdžia išvarė juos ir iš tos paskutinės pastogės.

3. S. m. spalių 5 d. lenkų valdžia pradėjo varyti lietuvių vaikus iš vadinamosios „Didžiosios Lietuvių Prieglaudos"; pralotui Michalkevičiui į tai įsikišus, išvarymas buvo laikinai sustabdytas, bet vis delto rytojaus dieną vaikai nuo 4 ligi 7 metų buvo išvaryti iš jų pastogės ir tuo būdu 247 vaikai ir 330 tarnų atsirado gatvėj.

4. Keleta dienų prieš tuos negirdėtus atsitikimus Lietuvių Komitetas Karo aukoms pagelbos teikti nupirko namus ir, padarę reikalingų pataisų, įsteigė mokinių internatą. Lenkų valdžia rekvizavo tuos namus, lietuvių vaikus išvarė ir jų vietoj pasodino lenkų gelžkelninkus, iš Lenkijos atvykusius, nežiūrint to, kad netoli stoties buvę daug tuščių namų, o tie namai buvo toli nuo stoties.

5. Spalių 4 d. lenkų kareiviai apsupo lietuvių mokinių internatą Vilniaus priemiesty Markučiose, padarė kratą ir rekvizavo keletą šimtų sodinikavimo prietaisų (kastuvų ir kitų daiktų) priklausiusių lietuvių mokiniams.

6. Spalių 5 d. lenkų valdžia uždarė Lietuvios Prekybos ir Pramonės Banko skyrių Vilniuje. Visi dokumentai buvo paimti, o aktyvai padėti lenkų valstybės paskolos Kasoj.

7. Lenkų valdžia kimba prie lietuvių koeperatyvų ir prekybos namų, tik del to, kad jie yra lietuvių rankose. Pav. ji atsisakė įregistruoti „Laimės" kooperatyvą tik del to, kad ten vartojama lietuvių kalbą, paskiau uždarė ji kaip neįregistruotą. Be to, ji uždarė dar „Lithuanian Sales Corporation".

Visi tie faktai, kuriuos turiu garbės pranešti Tamstai, yra tik silpna iliustracija tos sunkios padėties, kurioj yra g. Želigowskio valdžioje esantiej Lietuvių gyventojai.

Asmens neliečiamybės visai nėra. Kiekvienas kalbąs lietuviškai gatvėj arba viešoj vietoj asmuo rizikuoja būti sumuštas, suimtas ir išvarytas, kaip Lietuvos agentas.

Visi Vilniaus lietuvių laikraščiai konfiskuoti.

Tom visom nežmoniškomis priemonėmis lenkų Vyriausybė stengias panaikinti visas lietuvių įstaigas Vilniuje ir paralizuoja visus pasipriešinimus gręsiančius jos aneksacijos planams ir įveda tikrą teroro rėžimą.

Prieš tą nepakenčiamą dalykų padėti, priimant domėn lietuvių gyventojų pagalbos šauksmą, Lietuvos valdžia turi garbės prašyti Tautų Sąjungos neatidėliojant imtis visų reikalingų priemonių ir padaryti galą tiems lenkų persekiojimams, taip pat prašo išplėsti savo aukščiausią protekciją lietuvių elementui Vilniaus srity, kurią dabar laiko apėmęs g. Želigowskis.

Prašau priimti, Ponas Generalini Sekretoriau, mano aukštos pagarbos žodžius.

(pasirašęs) Purickis.
Užs. Reik. Ministeris.

PRANCIJOS ATSTOVAS PREMIERAS BRIAND savo ilgoje įžanginėje kalboje Washingtone, nusiginklavimo konferencijoje, lapkr. 21 d. taip puikiai sugebėjo nupiešti reikalingumą Prancijai būti apsiginklavusia priešais pavojų iš Vokietijos pusės, kad gavo pliniausią auditorijos ir visų konferencijos narių pritarimą. Net ir Anglijos Balfour'as nepasigailėjo pagyrimo Prancijos premiero kalbai.

64 INDIJOS KALINIAI UŽTROŠKINTI VAGONE. Londonas, lapkr. 21 d. — Bevežant uždarytame angštai prigrūstame vagone 100 Indijos maištininkų į Madras'o, Indijoje, kalėjima, 64 tų nelaimingų žmonių mirtinai užtroško, anot laikraščio Daily Mail iš Madraso pranešimo.

Rusijoje dabar, bolševikams bevaldant tą šalį, panašus atsitikimai, tai paprasti atsitikimai. Bet, kad Anglijoj tokie pasilgimai su areštantais būtų galimi, sunku ir įtikėti.

36 ŽMONES UŽMUŠTI Bombay'e, Indijoje, 22 d. lapkričio sumišimuose, besilankant tenais Anglijos sosto įpėdiniui. Tarpe užmuštų buvęs ir vienas amerikonas, inžinierius William Francis Dogherty.

BOMBU EKSPLIOZIJA AIRIJOS GATVEKARE. Belfast, Airija, lapkr. 22 d. Dvi bombos eksplodavo gatvekare, pilname laivų darbininkų. Trįs žmones tapo mirtinai užmušti ir 30 sužeisti.

12 VAIKU SUDEGE ir trisdešimts tapo sužeista Hamburge, žaislų namuose, kuomet ugnis tą triobesį sunaikino.

NAUJAS BROOKLYNO VYSKUPAS. Rymas lapkr. 21 d. Jo Malonybė tituliaris Loria vyskupas ir Brooklyno, N. Y. diecezijos administratorius tapo tai diecezijai paskirtas vyskupu.

Idaho valstioje šią savaitę apsčiai iškrito sniego.

ANGLIJOS KARALAITE SUZIEDOTA su viskontu Lascelles.

APIE NEW YORKO MASS-MEETINGA, įvykusį lapkričio 13 d. ir tilpusį jojo aprašymą pereitos savaitės „Žvaigždėje", pakartojame ir šitame numeryje, nes nors atspauzdinome ano numerio suvirš tūkstantį egzempliorių daugiaus, tečiaus visiems reikalaujantiems jo neištekome. Taipgi tolesnį minėto mass-meetingo aprašymą atidedame ant toliaus, kadangi šitame numeryje nebuvo vietos: šios savaitės laikraštį turėjome paskubinti dėlei padėkavonės dienos (Thanksgiving Day,) kuri šįmet išpuola ketverge, tad, kurie rankraščiai atėjo vėliaus kaip panedėlyje, turėjo būt atidėti sekantiems „Žvaigždės" numeriams. Red.

Žinios iš Lietuvos.

TELŠIAI. Spalių 6 d. Telšiuose baigėsi penkių dienų misijos. Pasakyta 21 pamokslas įvairiaus turinio. Ypač pasižymėjo savo pamokslais vienuolis Marijonas Andziulis, klausytojai būdavo sugraudinami iki ašarų. Galima tikėtis iš šių misijų doros, tikybos, blaivybės srity didelės naudos, nes daugybė žmonių jose dalyvavo. Buvo ir tokių, kurie šias misijas engė ir net girtuokliavo tomis dienomis, bet jų nedaug tebuvo. Misijoms baigiantis pastatytas šventoriuje ąžuolinis misijų kryžius.

Iš čia vienuoliai važiuoja į Plungę.

ERŽVILKAS. Teismo Tardytojo Kandidatas buvo davęs įsakymą suimti pirklį Mazinterį, kurs įtariamas ėmime kyšių vladininkų vardu, bet vėliaus nutarimas atmainytas. Žmonės stebisi, dėlko ta byla vilkinama.

TAURAGE. Jaunimas, susispietęs dailės draugijoj „Lyrą", pradėjo leisti gektograufotą laikraštėlį „Ugnelė". Vedėjai pasiryžę siekti ir mažosios Lietuvos jaunimo.

VILKAVIŠKIS. Spalių 4 d. š. m. Naumiesčio g-ėje Nr. 21 P. Mateikos viešbutyje nusišovė miesto nuovados Viršininko vyr. milicininkas Ceslovas Danilevičius 20 metų amžiaus, neseniai šis atvykęs tarnauti, paeinąs iš Kretingos apskr. Nusižudymo priežastis neaiški.

Spalių 5 d. Paraušių kaime, Paežerių valsč. ūkininko Vytauto Staugaičio namuose kilo gaisras. Išskyrus grinčią, sudegė visos trobos, jose sukrauti javai, ūkio mašinos, padargai, šešios karvės ir vienas jautis. Spėjama, kad buvę padegta iš keršto.

VILKAVISKYJE girtybė, kaip kokia kimbamoji liga vis labiau platinasi. Girtybės įstaigų jau priskaitoma apie trisdešimts, vietoj buvusių prieš karą 3—4 traktierų.

(„Lietuvos Balsas").

Lietuvos Informacijų Biuras.

1925 „F" Street, N. W.,
Washington, D. C.

ŽELIGOVSKIO IŠVAŽIAVIMAS NEPAKEITE VILNIAUS SITUACIJA.

Vašingtonas, XI. 18 d. (Liet. Inf. Biūras) Eltos pranešimu Želigovskio išvažiavimas Varšuvon nepakeitė situacijos Vilniuje. Tas Želigovskio išvažiavimas tai yra begalinis Tautų Sąjungos Santarvės ir viso pasaulio apgavimas.

LENKAI PERSEKIOJA LIETUVIUS NEITRALEJE ZONOJE.

Vašingtonas, XI — 18 d. (Liet. Inf. Biūras) Eltos pranešimu Lenkai įsibriovė Punsko rajone tris kilometrus neitralėn zonan ir persekioja Lietuvius. Persekiojami Lietuvos gyventojai neitralėje zonoje prašo Tautų Sąjungos pagelbos ir vietoje ištirti lenkų padarytas skriaudas.

LENKAI GRASINA TERORU VILNIECIUS NEPRIELANKIUS VILNIAUS SEIMO RINKIMAMS.

Vašingtonas, XI — 18 d. (Liet. Inf. Biūras) Eltos pranešimu, gruodžio 2 d. turėtų įvykti Vilniaus krašte rinkimai Vilniaus Seiman. Iš tos priežasties lenkai grąsina prieš kiekvieną priešingą ir neprielankų rinkimams asmenį griebtis griežčiausių priemonių ir teroro tikslu bauginti gyventojus.

STEIGIAMASIS SEIMAS PRIEME REZOLIUCIJA DEL KLAIPEDOS KRASTO.

Vašingtonas, XI. 15 d. (Liet. Inf. Biūras) Eltos pranešimu, lapkričio 11 d. Lietvos Steigiamasis Seimas vienbalsiai priėmė del Klaipėdos krašto rezoliuciją, kuri sutrumpinta skamba taip:

1. Kadangi Klaipėdos krašto ekonominiai ir tautiniai interesai bei siekimai labai Lietuvai bendri, ir neišvengia-

mai Klaipėda turės su Lietuva sudaryti vieną valstybė.

2. Kadangi tas kraštas vystėsi kitomis ekonominėmis ir kulturinėmis jurisdikcijos sąlygomis, ir Seimas tuos skirtumus įvertina: ir

3. Kadangi sudarant vieną valstybę, krašto ypatingai reikalai bus pilnumoje apsaugoti, suteikiant jam autonominias teises,

Tad Steigiamasis Seimas paveda Lietuvos vyriausybei daryti visu žvilgsniu įvykinimui Klaipėdos krašto prisidėjimo prie Lietuvos Respublikos.

———o———

KANKINIMAS LENKU LIETUVOJE YRA MELAS.

Vašingtonas, XI. — 21 d. (Liet. Inf. Biūras) Eltos pranešimu Lenkai yra paleidę melagingų žinių būk Lietuvoje areštuoti lenkai yra kankinami ir kirviu jiems kapojamos galvos. Rašant apie šias žinias Elta praneša, kad jos yra prasimanytos ir visai niekuo nepamatuotos.

———o———

LIETUVOS ŽYDU TAUTOS TARYBA STOVI UŽ „VILNIU LIETUVAI".

Vašingtonas, XI. 18 d. (Liet. Inf. Biūras) Eltos pranešimu lapkričio 13 d. Žydų Tautos Tarybos šeštos sesijos pasėdyje Kaune, Tarybos pirmininkas, Dr. Rosenbaumas, pareiškė, kad Lietuva nepasiliks dabartinėse sienose ir kad Vilnius bus Lietuvos greičiau negu manoma, tam yra faktų. Tuomet žydai sušauks tautos susirinkimą iš visos Lietuvos.

———o———

NARUŠEVIČIUS IŠVAŽIAVO LONDONAN.

Vašingtonas, IX. 18 d. (Liet. Inf. Biūras) Eltos pranešimu lapkričio 13 d. p. Tamas Norus—Naruševičius, Lietuvos Atstovas Anglijai, išvažiavo Londonan.

———o———

LIETUVOS ATSTOVAS SUOMIJAI.

Vašingtonas, XI — 18 d. (Liet. Inf. Biūras) Suomijoje įkurta Lietuvos Atstovybė ir paskirtas Lietuvos atstovu p. Ignas Jurkūnas—Seinius. Jurkūnas Seinius gyveno Skandinavijoje nu 1915 metų, dirbo prie Svedų—Lietuvių Komiteto Stockholme, vėliau buvo paskirtas L. T. A. (Lietuvos Telegramų Agenturos) Kopengagoje direktorium. Pastaruoju laiku laikinai ėjo pareigas Lietuvos Atstovo Švedams ir Norvegams.

———o———

VILNIAUS ŽYDAI NEDALYVAUS ŽELIGOSKIO SEIMO RINKIMUSE.

Vašingtonas, XI—18 d. (Liet. Inf. Biūras) Eltos pranešimu Vilniaus žydų bendruomenės Pirmininkas, D-ras Vygodskis, pareiškė, kad didžioji dauguma Žydų organizacijų nedalyvaus būsimuose Želigovskio Seimo rinkimuose Vilniuje, kuriuos Želigovskis mano įvykinti š. m. gruodžio mėn. 2 d.

———o———

LIETUVOS BIUDŽIATAS.

Vašingtonas XI. 15 d. (Liet. Inf. Biūras) Lietuvos Ministerių Kabinetas įteikė Steigiamamjam Seimui svarstyti šiems metams biudžiatą. Sulyg biudžiato, pajamų bus šeši šimtai septyniasdešimts tris milionai aksinų, gi išlaidų numatoma yra aštuoni šimtai aštuoniasdešimts šeši milionai auksinų. Deficitas du šimtai trylika milionų auksinų bus padengtas vidaus paskola.

Daugiau kaip pusė visų išlaidų sumos tenka Krašto Apsaugos Ministerijai.

———o———

PABALTIJOS VALSTYBIU IR SOVIETU RUSIJOS EKONOMINĖS KONFERENCIJOS NUTARIMAI.

Vašingtonas, XI. 15 d. (Liet. Inf. Biūras) Eltos pranešimu neseniai pasibaigusioje Rygoje Lietuvos, Latvijos, Estonijos, Suomijos ir Sovietų Rusijos Ekonominėje Konferencijoje susitarta prekybos, finansų bei jūrių klausimais. Rygoje įsteigta konferavusių valstybių laikinas ekonomijos biūras. Be kito ko konferencija nutarė pagreitinti turtų reevakuaciją iš Rusijos ir greičiau įvykinti sutartyse numatytas koncesijas.

———o———

LIETUVOS ATSTOVYBES AMERIKOJE PAIEŠKOJIMAI.

JUOZAS PETROSIUS. paeina iš Upytos, Tauragės apskr.

JUZAPAS ARNATAVIČIA.

MIKOLAS IR STEPONAS KRIAUČIUKAI, gyvenusieji Pennsylvanijos valstijoje.

JONAS MILČIUS, paeinas iš Garliavos valsč., Kauno apskr.

IGNAS VAISNORA IR JUZAS KARVELIS, 1941 metais gyvenusieji Chicagoje.

ANTANAS, IGNAS ir JERONIMAS TIŠKAI, gyvenusieji jau per 20 metų — Chicagoje.

PRANAS DAPKUS, paeinas iš Šilavos valsč., Raseinių apskr.

JUOZAPAS MASVOLA, gyvenes 202 Jefferson Ave., Nevark, N. J.

Laiškai Lietuvos Atstovybėj randasi del sekančių:

VALERIJONUI BUTVILIA, gyvenusiam Boston, Mass. Valdiškas laiškas.

JUOZUI ŠUBATAI, Valdiškas raštas iš Paryžiaus.

PETRUI GURAI, gyvenusiam Chicagoje, Valdiškas laiškas.

Prašomė atsišaukti arba jei kas turi žinių apie minėtas ypatas prašome pranešti šiuo adresu:

REPRESETATIVE OF LITHUANIA IN AMERICA
1925 „F" St., N. W.
Washington, D. C.

A. Sm.

Žmoniškumas ir neatsargumas.

Anuokart pažymėjome Kauno kronikoje („Liet. Balsas" 72 Nr.). „Žydų tranzito emigraciją per Lietuvą". Kad skaitytojai atsimintų, trumpai pakartosime tą žinią. Ministerių Kabinetas, prašomas Pasaulinės Žydų Pašalpos Komiteto leisti Rusijos žydams keliaujant į svetimas šalis sustoti Lietuvoje kuriam laikui, sutiko su tuo prašymu ta sąlyga, kad toki emigrantai paliktų Lietuvoje ne ilgiau, kaip tris mėnesius, ir kad turėtų pakankamai lėšų gyventi ir toliau keliauti. Komiteto atstovas važiuosias Paryžiun pranešti apie tai ir papasakosiąs apie Lietuvos vyriausybės žmoniškumą ir apie jos gerą atžvilgį į žydus.

Visa tai gerai — vyriausybės žmoniškumas, jos geras vardas užsieniui ir geras atžvilgis į žydus. Gal pagirs už tai mūsų vyriausybę ir kaikurie mūsų piliečiai. Bet ką pasakys visas mūsų kraštas Su tuo juk reikia ar skaitytis. Leidus kuriam laikui gyventi Lietuvoje Rusijos piliečiams žydams ar žydams iš Rusijos, kodel neleisti gyventi pas mus tomis pat sąlygomis ir tomis pat aplinkybėmis Rusijos rusams arba kitoskurios giminės svetimiems piliečiams. Gi žmoniškumas turi būti lygus. Rusai tai pat galėtų mūsų vyriausybę pagirti ir paskelbti jos garbę užsienyje.

Kiek bus tokių emigrantų žydų iš Rusijos, žinoma, negalima įspėti. Bet galima drąsiai sakyti, kad jų bus ne kelios dešimtys rasit, ir ne keli šimtai, o daug daugiau. Jei taip, tad jau ne menkniekis ta emigracija. Pirmučiausia kila klausimas, koki emigrantai važiuos iš Rusios pas mus. Vyriausybė, kaip, matėme, reikalauja, kad jie turėtų tiek pinigų, kad galėtų tris mėnesius nešelpiami išgyventi Lietuvoje ir savo lėšomis pasiekti Ameriką ar kitą kurią tolymą šalį. Tokiai kelionei, skaitant svetima užsienio valiuta, reikia nemaža pinigų. Vadinasi, emigracijos teise galės pasinaudoti tik turtingesni Rusijos žydai, o toki yra tenai dabar spekuliantai ir šmugleriai, o ne amatninkai, ne „darbo žmonės" kaip priprasta sakyti pas mus. Be to, Sovietų Valdžia Rusijos piliečiams duoda leidimus išvažiuoti gana atsargiai, apsidairiusi ir kaip reikiant iškvotusi važiuojančių ištikimybę. Ištikimas Sovietų valdžiai yra įtariamas mūsų valdžiai.

Kokia kontrolė bus mūsų vyriausybės tokiems emigrantams, neikas nežino. O ji betgi reikalinga. Jei kitos valstybės, turinčios išmėgintą administracijos aparatą, labai atsargiai šiandien įsileidžia svetimą pilietį, tai Lietuvai, dar neišgalinčiai kontroliuoti kaip reikiant savų piliečių iš Rusijos, perneatsargu būtų plačiai atidaryti savo sienos vartus tokiai Rusijai, kuri nepildo su mumis sulygtų sutarčių ir kuri tebevaro bolševistinę propagandą pas mus. Ar pagalvojo apie tai mūsų Ministerių Kabinetas?

Lig šiol matėme, jog Rusija noriai leido grįžti mūsų piliečiams, seniams ir neturtėliams, ir labai spyrėsi duoti leidimus amatninkams, technikams, inteligentams ir išviso tokiems piliečiams, kurie labai reikalingi mūsų valdžios ir visuomenės įstaigoms. Ar negali būti tokio Sovietų Valdžios nusistatymo ir su žydų emigrantų dauguomene? Inteligentesni, paslenką darbą dirbti žmonės, amantninkai ir technikai jai pačiai labai pravartu pasilaikyti. Juk visi žinome, kaip šiandien trūksta Rusijai tokių būtent prasilaviniusių žmonių. Antra vertus, kas ir kaip sukontroliuos, kurie emigrantai turi reikalaujamų lėšų ir kurie neturi.

Taigi gali atsitikti, ir labai gali, kad lėšų sąlyga del tos priežasties nebus tesėta ir kad Lietuvon prisigrūs tokių emigrantų, kuriems neužteks ne tik trijų mėnesių, bet ir trejų metų buvimo Lietuvoje. Tai mums ne vis tiek. Turtingoji Amerika ir ta pasunkino emigraciją į savo ribas, o mes toli gražu ne Amerika, mes nors galime sudurti galą su galu, nežinodami rytojaus.

Toliau. Iš prityrimo žinome, jog vizų į Ameriką tenka laukti keli mėnesiai, kartais ir net visi metai, o kartais jų ir negalima visai sulaukti. Iš kur žinia, kad toki emigrantai, atkeliavę iš Rusijos Lietuvon, gaus vizas ir dar gaus jas per tris mėnesius? Jokio tikrumo čia negali būti. Neaišku taip pat, k i e n o išduotus pasus turėtų Amerikos ar kitos kurios valstybės vyriausybė vizuoti — Sovietų Rusijos ar mūsų. Jei mūsų valdžios, tuomet tokiam emigrantui pasidaro labai lengvas kelias palikti Lietuvoje ir patapti mūsų piliečiu. Praeina, sakysime, trys mėnesiai, o emigrantas vis negauna reikalingos vizos užsienio kelionei. Pasidaro toks padėjimas, kad jis nei pakartas nei paleistas, — nei grįžti Rusijon nei važiuoti užsienin. Ką daro tuomet mūsų Vyriausybei? Nieko... Negi išmes jo kur nuvežus už sienos: to neleis padaryti jos žmoniškumas.

Bet tegu visa sklandžiai eina, tegu visi emigrantai bus pasiturį žmonės, tegu jie trijų mėnesių metu susitvarkys, gaus vizas ir iškeliaus iš Lietuvos toliau. Ar tuo geriausiu atsitikimu jokios emigrantų naštos nepajus mūsų šalis? Abejojimų nėra. Visi emigrantai atkeliavę Lietuvon sprausis į Kauną ir į kitus, kaip didesnius apskričių miestus, vadinasi lygiai ten, kur butų klausimas yra opiausias, kur produktų kainos aukščiausios. Šiandien ne tik pašaliniai žmonės, bet ir valdininkai su šeimynomis negali rasti sau butų ar dargi atskirų žmonių. Prasidėjus emigracijai į mūsų kraštą, būtų klausimas pasidarys dar opesnis, taigi tuo pačiu pasidarys ir vyriausybės ir visuomenės įstaigų uždavinys dar sunkesnis. Produktų kainos kils aukštyn, privažiavus emigrantų, jos pakils dar aukščiau ir pabrangins jau ir be to nepigų Kauno ir kitų miestų gyvenimą, pabrangins ir krautuvių prekes. Juk emigrantų vis daugiau įvažiuos į Lietuvą, negu iš jos išvažiuos. Kaip reiks eiti iš taip pasunkėjusios padėties? In tą klausimą irgi nereikia ranka pamoti.

Judrūs emigrantai nenorės dykti, rankas sudėję, tuos tris mėnesius laukti vizos, nes laikas pinigai, o pinigų kelionei daugiau užsidirbti reikia. Greitai ir daugiau pinigų užsidirbti Lietuvoje galima dabar per nesutvarkytą prekybą — spekuleciją ir šmugelį. Be abejo, kad nemažas emigrantų skaičius pritaps į tą pas mus jau išmėgintą pelningą srovę. Amatninkų, technikų, kurie naudingai galėtų pridėti savo rankas į darbą, kaip jau minėjau, mes negalime laukti iš emigrantų. Pirmutiniai jų sunkenybę pajus kaip tik žydai Lietuvos piliečiai. In juos kreipsis iš Rusijos atkeliavę tautiečiai buto, darbo ir duonos reikalais, į Lietuvos žydus sieksis šiokios ar tokios pagalbos ar pašalpos.

Kodel Pasaulinės Žydų Pašalpos Komitetas nesikreipė Rusijos žydų emigraicjos reikalais į Estijos ar Latvijos valdžias ir su tomis valstybėmis nesusilygo taip, kaip sulygo su mūsų vyriausybe? Juk ten kur kas patogesnė pusiaukelė emigracijai, negu Lietuvoje: ten arčiau iš Rusijos, ten yra keli dideli uostai, kaip Liepojus, Ryga ir Talinas (Revelis), ten visi susiekimo su pasauliu patogumai. Gi negalima aiškinti, kad Estų ir Latvių vyriausybės nežmoniškos ir tik viena Lietuvių vyriausybė tėra žmoniška. Rygai ar Liepojui ir su butais nėra taip sunku, kaip yra sunku Kaunui; Ryga ir Liepojus teturi tik pusę to gyventojų, kiek turėjo prieš karą, o Kaunas tris kartus iš eilės sudegė, nekalbant jau apie tai, kad jo gyventojų skaičius, palyginus su tuo, kas buvo prieš karą, ne tik nesumažėjo, bet dar padaugėjo.

Tiesa, turime būti žmoniški, bet per tą žmoniškumą neprivalome tačiau užmiršti savo krašto gerovės ir savo piliečių reikalo. Niekas pasaulyje nereikalauja iš vyriausybės, kad ji, demonstruodama jam savo žmoniškumą, paaukotų savo šalies reikalą. Jei tat yra pareiga padėti Rusijos emigracijai, tai tegu ją neša lygiai su mumis Estija, Latvija ir T. Sąjungos lepinamoji Lenkija. Kodel gi mes vieni visur turime būti auka ir už tai gauti pastumdėlio varda, būti mindžiojami, kaip tie žirniai prie kelio, kuriuos kiekvienas praeivis raško? („Lietuv. Balsas").

TIROLIAUS KALNUOSE.

(„Žvaigždės" korespondento prisiųsta.)

Vargingas tai kraštelis: Žmonės prie vargo priprate, tas nuogas įkrantęs, ne duonos, bet dažnai mirtį nešančias pamilę — rodos, geresnio, patogesnio gyvenimo ir, nesugebėtų trokšt. Tai Dievas duoda jiems kantrybės ir už skurdų gyvenimą atpildą būsiančiame. Lauko turi po mažai ir tie gabalėliai išmėtyti let prieinamose įkrantėse. Kur gali aria karvutėmis, arkliais, kur negalima ar neturima kito gyvulio apart ožkos maitintojos tie lopetomis kuaiso savo sklypelį. Mėšlynus pasidarę visur ir prie tvartų ir pakelėse ir su žemėmis, druožlėmis sumaišę karučiais veža ant savo žemės sklypelio. Kur nebegali sukuisti, ten želdo žolę, bet ji įsaulėje išdžiūtų todel srutų, puvėnų susirausę veža ir pila, laisto vadinamas pievas. Už triūsą pievos nors ant žvirgždo, bet atmoka keleriopai žole.

Triobų maža, dažniausia dvi, o daugelio viskas po vienu stogu. Augštai pats gyvena, žemai karvutė, oška, o gale kluonas.

Kaip dabar koronų valiuta menka (už doleri—2000 kronų) duonos iš kitur vežant brangu, parduoti ner kas. . . . Sunkios dienos Tiroliui. Didelė dalis Tiroliaus teko Italijai. Ir už ką nelaimingi tiroliečiai turi kęsti? Delto, kad galiūnai susiniovė.

Iš Bavarijos davažiavus Insbruko ir pasileidus į Pietus nuo Insbruko už dviejų stočių jau Italijos rubežius. Steinach am Brenner paskutinis miesčiukas. Taigi Tiroliaus tik kiek pliečiasi Bavarijos pasieniu.

Jaunieji tiroliečiai gyvi viltimi, kad praeis sunkumai ir jie susilauksią savistovybės, arba bent susijungimo viso Tiroliaus by keno globoje. Lai Dievas jiems padeda.

Bedievių esą maža ypač kaimuosę. Žmonės ir paviršutiniai pamaldųs. Dažnai meldžias, gražiai tikybinėj dvasioj auklėja vaikus. Jie susilauks Dievo pagelbos.

J. V.

UŽDARE „LIETUVIU BALSA". Laikraščiai iš Lietuvos praneša, kad Lietuvių Valdžios įsakymu tapo uždarytas „Lietuvos Balsa".

Labai gaila! Minėtas laikraštis buvo vienas rimčiausių mūsų publicistikoj. Apie jį grupavosi subrendę lietuvių inteligentijos protai. Lietuvos pirmojo prezidento A. Smetonos, profesoriaus Valdemaro ir daugelio žinomų mųs literatų straipsniai jį puošdavo. Tečiaus valdžiai „Liet. Bal." nepatiko už tai, kad jis kritikavo netikusias, nelemtas Lietuvių derybas su Lenkais, ypač Hymanso projekto priėmimą, kuomi Lietuva norima surišti su Lenkija.

AMERICAN CITIZENS PROTEST AGAINST THE POLISH BRUTALITIES IN VILNA PROVINCE LITHUANIA.

Rev. Father Milukas, 94 Hull ave., Maspeth, L. I.

I regret very much that shipload of immigrants whose deportation I am seeking to annul delays me here. I am with you heart and soul and join in protest over unjust invasion and diserimination against comparatively small but all powerful Lithuania.

JUDGE AARON J. LEVY.

Pres't Justice Municipal Com., N. Y.—

The opening speech by Rev. A. M. Milukas, Rector of Transfiguration Church, Maspeth, L. I. New York City, at the mass meeting of the American citizens, of Lithuanian Parentage, held at Cooper Union Hall, November 13, 1921.

Ladies and Gentlemen:

Irrespective of creeds and walks of life, we American citizens of Lithuanian parentage have come here today from different parts of New York City and its vicinity summoned by the cries of the persecuted Lithuanian children of both sexes in the city of Vilna, October 1st to 5th.

For hundreds of years Vilna was synonymous with culture, toleration and safe shelter for the oppressed. Four hundred years ago Vilna sheltered the Tartar Khans and their followers from persecution by their own kinsmen In the time of John the Terrible, the Russian nobility—boyars and later the Raskolniki, when afflicted by dire persecution for their convictions, found a safe asylum in and around Vilna. Liberty denied those Russians in their own country was found in Vilna. The history of Russian literature tells us that the first printed book in the Russian language was published by those exiles in the capital city of Lithuania—the city of Vilna. The Jew in the dark days of his persecution found in the city of Vilna most tolerant neighbors, the safest asylum, the land of the greatest freedom. The sacred and the religious books of the sons of Israel published in the city of Vilna rank highest among the Jewry of the world. The Poles, for three hundred years, have had continuous quarrels with the patriotic Lithuanians. But even to those troublesome and arrogant Poles the big hearted Vilna opened its arms at the time of their misfortune, after the fall of Poland. The greatest, the most glorious period in the history of Polish literature was made by those who after the fall of Poland, found a safe refuge in the Vilna University and generous hospitality for two score years in Vilna's homes.

The fair name of this generous, cultured, most tolerant city of Vilna was disgraced in the first days of October of this year when Lithuanian scholars, boys and girls, students of the Lithuanian College of Vilna and the Lithuanian Normal School of Vilna were attacked by General Zeligowski's armed agents, their college closed, the students, boys and girls, maltreated, sabred, beaten by rifles, buts, trampled by the cavalry horses. The same armed forces which defying the League of Nations and the public opinion of civilized world, invaded Lithuanian's capital city and are still holding it against the law of nations; on October 3 and 4 they forcibly ejected some 1500 Lithuanian orphans from their orphan asylums in the middle of a cold night. They also seized the banking institutions operated by Lithuanians.

Ladies and gentlemen, only in Herod's time such an onslaught on innocent children was made. No barbarians ever equaled the atrocity and brutality as displayed last month in the streets of the capital city of Lithuania, which was once our fartherland.

The shame and humiliation heaped upon the fair name of the city of our song, on the city of the eternal resting place of our great leader and ruler, Vitautas, was caused by the Poles, brutalized by the terrible war. Our greatest American General said "war is hell." We must allow for many things during war. But the heinous excesses of brutal invaders under Zeligowski's command six weeks ago against innocent Lithuanian children and the students, boys and girls, of Lithuania's best familes will find excuse in no man's court.

Our esteemed fellow townsman, Mr. Randolph Hearst, in his New York American is publishing a series of articles by the former Scotland Yard detective, Col. Pilenas, exposing the French plot to get loans from the United States for the Baltic coup. The investigator for the English Government informs us in these articles that one of the objects of some French statesmen against Lithuania before that country was admitted to the membership of the League of Nations, was that Lithuania is ruled by the peasants and Jews.

Now the son of an obscure Breton family, Premier Briand, was selected by France to represent it at the Washington Disarmament conference. This great Frenchman, a peasent, on reaching our shores last Monday, in his message to the American people said—"Both our countries only endeavor to lead to peaceful and fruitful work and to reduce more and more the risks of war." Similar pacific sentiments are voiced by Marshal Foch, now on a triumphant tour of the American States and cities. We cannot but applaud those two leading men of our Allied France for their lofty ideals expressed while on a visit to our shores. We respectfully will call their attention to the happenings in Vilna, in order that their influence would make such occurrences impossible in the future.

Thousands of innocent orphans are thrown out into the street on severe cold nights from their asylum becaus they happen to be the Lithuanian-speaking children; the tender girls and boys students are beaten by rifle buts, trampled by horses, maltreated, abused and bled in their own country; patriotic Lithuanians, men and women, in all occupied territory, are abused, robbed, cruelly treated, killed and barbarously mutilated for the sole reason that they call themselves Lithuanians—all this is done by armed invaders, ostensibly under command of an insurgent Polish general, but in reality under the orders from Warsaw, whence they get their war supplies and their instructions.

Last Friday at Arlington Cemetery President Harding spoke to representatives of people of America and to the highest emissaries of the world's great Powers, gathered there on the eve of the conference called, "To Stem the Tide of Future Wars." He said: "There must be, there shall be, the commanding voice of a conscious Civilization against armed warfare." The whole civilized world nodded its assent to this noble pronouncement of our Chief Executive. With all due reverence, we repeat his words and we call first to the head of our United States Government, then to the Governments of the civilized world, that a commanding voice "of a conscious civilization" should be raised "against the armed warfare" carried on by the large, well-organized and well-supplied army of Polish Bandits and murderers in the peaceful Province of Vilna.

One of the Lithuanian papers here said, "In our protest against the excesses of the Polish invaders in the Province of Vilna, let all our parties unite; let the world know that the crimes committed in Vilna have filled the hearts of all Lithuanians wherever they live, with indomitable determination to avenge injuries done, to make their recurrence impossible. Let the world know that the wrongs at Vilna has cemented the Lithuanians of all the world into one insurmountable body, which by all legal means at its command, will wage war against the imperialistic designs of Poles"

We are here to pledge our wealth, our energies, our lives to one noble end: That the light of publicity might be thrown on the nefarious workings of the brutalized Polonism in the fair land of Lithuania. "The commanding voice," to quote our President's words again, "will assert itself" against this new way of making la Pologen grand et tres forte (great and strong Poland), and the unhappy inhabitants of Lithuania and their children shall bless our name for having helped them to live their lives in peace and happiness, to speak their ancient and beautiful language without interference of the armed Polish bandit and persecutor.

LITHUANIA CONFERENCE

94 Hull Avenue
Maspeth, Long Island
New York.

November 14, 1921.

His Excellency, W. G. Harding, President of the United States.
White House, Washington, D. C.

Dear Sir: On behalf of the citizens of Greater New York, of Lithuanian parentage, we respectfully submit for your consideration the enclosed Resolutions in protest against the excesses of the insurgent Polish General Zeligowski and his Army. We beg you to use your influence in the proper places so that these shocking and brutal occurrences might be made impossible in the future.

Yours respectfully
A. M. Milukay, Pres.

RESOLUTION CONDEMNING POLISH ATROCITIES IN VILNA, LITHUANIA

Adopted at a Mass Meeting of American Lithuanian Organizations of Greater New York, Held at Cooper Union Hall, November 13, 1921.

We, American citizens representing Lithuanian organizations of Greater New York, assembled in mass meeting at the great hall of Cooper Union, New York, N. Y., on November 13, 1921, do unanimously adopt and declare the following resolutions:

WHEREAS, the Polish General, Zeligowski, has invaded and taken possession of Vilna, the ancient Capital of Lithuania, and the surrounding territory in the summer of 1920, in violation of the Polish-Lithuania treaty, and is still in possession regardless of the repeated rulinge of the Council of the League of Nations and the affirmation of the league itself that Vilna is Lithuanian territory, and

WHEREAS, instead of complying with these decisions of the Council of the League of Nations, Polish authorities at Vilna have imprisoned prominent Lithuanians under their jurisdiction; have closed all Lithuanian newspapers; Polish armed police attached Lithuanian high schools placing the teachers under arrest and violently ejecting the students, kicking them, striking them with their guns and fists, injuring many, and the same police forcibly eject the children from Lithuanian orphanages, even driving the children from private homes for orphaned children; closed the Lithuanian banks, confiscating their contents; closed the Lithuanian Trading Company, an American Corporation; and perpetrated many other outrages and abuses, thus provoking a situation which might lead to repetition of pogroms or wholesale murder, and

WHEREAS, the Government of the United States has extended financial and other material assistance to the Government of Poland, to such an extent that the United States is today by far the greatest benefactor of the Polish Government and is thereby able to exert great moral influence over the Government of Poland, and

WHEREAS, the Government of Poland has been enabled, largely through the aid thus extended by the Government of the United States, to misdirect and misuse its military power in activities of territorial expansion far beyond its ethnographic boundaries and to pursue schemes of armed aggression against its neighbors, particularly against Lithuania, whose historic and rightful capital, Vilna, has been seized and held by Polish troops, contrary to the solemn agreement of the Polish Government with the Lithuanian Government and with the Supreme Council of the Allies and the League of Nations, now it is

RESOLVED, that we respectfully petition the American Government to use its moral and humanitarian influence with the Polish Government to induce her to cease such outrages in Vilna territories and to curb the imperialistic activities of Poland and persuade her to withdraw her troops from the City of Vilna and surrounding Lithuanian territory, and be it further

RESOLVED, that, in our opinion, it would be to the interest of the United States that no further assistance, whether by loans, credits of supplies, should be granted by America to Poland, until the Polish Government has stopped such outrages and has given effective guarantees of its intention and ability to maintain peaceful relations with Lithuania.

RESOLVED, that a copy of these resolutions be sent to His Excellency, President Harding, to the Honorable Charles E. Hughes, Secretary of State of the United States and to each of the Senators and Representatives of the United States from the State of New York.

A. M. Milukay, Chairman
S. E. Vitaitis, Secretary.

MEETING PROTESTS ALLEGED BRUTALITY OF POLES IN VILNA

American-Lithuanians Send Petition to Washington to Use Inflence; Congressman Chandler Speaks.

More than 1000 persons attended a mass meeting at Cooper Union Hall yesterday afternoon, called by American-Lithuanian organizations of Greater New York to protest against recent alleged brutalities by Polish officials in Vilna. The meeting adopted resolutions addressed to President Harding, Congress and the Conference on the Limitation of Armament, in which it was asserted that Polish soldiers, under General Zeligowski, continued to occupy Vilna in violation of the Polish-Lithuanian treaty and regardless of the repeated rulings of the Council of the League of Nations.

Declaring that Lithuanian colleges and orphanages had been ransacked by Polish soldiers and police, and the students and inmates abused, the resolutions petitioned "the American government to use its moral and humanitarian influence with the Polish government to induce her to cease such outrages in Vilna territories and to curb the imperialistic activities of Poland." In conclusion the resolutions stated that "in our opinion it would be to the interest of the United States that no further assistance, whether by loans, credits or supplies, be granted by America to Poland until the Polish government stopped such outrages and had given guarantees of its intention and ability to maintain peaceful relations with Lithuania."

The Rev. A. M. Milukas, of the Church of the Transfiguration, of Maspeth, L. I., who presided at the meeting, said that, on October 3, Polish forces drove 1500 orphans into the streets and seized banking institutions operated by Lithuanians.

Representative Walter M. Chandler, of the Nineteenth district of New York, told of a visit he had made to Lithuania. He denounced the activities of the Poles and said that Lithuania was ready for independence, because of her territory, population, intelligence and history.

Other speakers were Leonard Simutis, Statis E. Vitaitis and Joseph Sirvydas, editors of Lithuanian newspapers published in New York. The meeting contributed $5000 to a fund for the relief of the needy of Vilna.—The New York Tribune, November 14, 1921.

LITHUANIA ASKS U. S. TO PROTEST TO POLAND

Resolutions asking the President to protest to the Polish Government against alleged abuses committed by Polish troops on occupied Lithuanian soil were adopted last night at a meeting of several local Lithuanian organizations in Cooper Union.

The resolutions charge that Polish officials have wrongly imprisoned prominent Lithuanians at Vilna, suppressed all native newspapers, evicted from the public schools and orphanages all native children and closed Lithuanian banks after seizing records, cash and securities.—The New York American, November 14, 1921.

CRY AGAINST REPORTED BRUTALITIES IN VILNA

Lithuanians Here Send Appeal to Washington to Curb Polish Activities.

Protest against brutalities reported to have been committed in the city of Vilna by Polish officials were voiced yesterday at a meeting in Cooper Union of more than 1,000 persons of Lithuanian origin. Resolutions were sent to President Harding, Secretary Hughes and the Representatives had Senators from New York, asking that the American Government "use its moral and humanitarian influence with the Polish Government to induce her to cease her outrages in Vilna territories and to curb the imperialistic activities of Poland."

The Rev. A. M. Milukas of the Church of the Transfiguration, Maspeth, L. I., presided at the meeting. The speakers included Representative W. M. Chandler of the Nineteenth New York District, Leonard Simutis of Brooklyn, Stasis E. Vitartis and Joseph Sirvydas. Cable dispatches from Vilna, read at the meeting, told of attacks by Polish soldiers on a Lithuanian high school on Oct. 1. Details of other attacks, one upon an orphanage, from which 500 children were expelled, and others on private homes were given by the speakers. The attacks are described in the resolution as follows:

"The Polish General, Zeligowski, invaded and took possession of Vilna, the ancient capital of Lithuania, and the surrounding territory in the summer of 1920, in violation of the Polish-Lithuanian treaty, and is still in possession regardless of the repeated rulings of the Council of the League of Nations itself that Vilna is Lithuanian territory. Instead of complying with these decisions of the Council of the League of Nations., Polish authorities at Vilna have imprisoned prominent Lithuanians under their jurisdiction; have closed all Lithuanian newspapers; Polish armed police attacked Lithuanian high schools, placing the teachers under arrest and violently ejecting the students, kicking them, striking them with their guns and police forcibly ejected the children from Lithuanian orphanages, even driving the children from private homes for orphaned children; closed the Lithuanian banks, confiscating their contents; closed the Lithuanian Trading Company, an American corporation, and perpetrated many other outrages and abuses,

VYTAUTAS BUILDING AND CONSTRUCTION CORPORATION

VYTAUTO BENDROVE

[STATYMUI IR MEDŽIAGOS PARŪPINIMUI].

Tavo pinigams gera apyvarta, viltis gerų nuošimčių.

Lietuvos žmonėms geras uždarbis ir reikalinga pagelba.

Lietuvos žmonių didžiausiu rupesčiu dabar yra, kaip atsistatyti karo metu išgriautus namus ir, kaip veikiaus parupinus ukei reikalingiausius daigtus — vežimus, ratus ir kitokius medžio išdirbinius.

VYTAUTO BENDROVE, inkorporuota Massachusetts valstijoje, jau suplianavo kaip pradėti savo išdirbystę Lietuvoje ir netrukus darbas bus pradėtas.

Insteigti fabrikas gaminimui įvairių rakandų, kurie nunai naujai valstybei labai reikalingi.

Intaisyti fabrikas naujų vagonų ir seniems taisyti, taipgi pagaminti medžiaga įvairių triobėsių statymui. Neužilgio jau reikės Bendrovei kviesti tūkstančiai darbininkų į darbą.

Negali but Lietuvoje kita kokia pramonė taip pelninga kaip medžio išdirbystė. Su kapitalu sykiu organizuojami amatninkai ir darbininkai, kad niekumet darbo nestokuotų.

Nelauk rytojaus, check'į ar money orderį siųsk šiandien.

Bendrovės kapitalas sparčiai auga ir neužilgio bus pabranginti šėrai.

Amerikos lietuviams snaudžiant ir nenorint žinoti, kad medžio išdirbystė gali suteikti Lietuvos darbininkams milijonus dolerių pelno, svetimšaliai išnaudotojai skubina Lietuvos miškus kirsti ir leisti Nemunu medžius į užrubežį, kad ten darbininkai turėtų gerą uždarbį. Žinomas daugeliui amerikiečių lietuvių agronomas D. Pratapas rašo, kad keliaudamas Nemunu žiemą, vasarą ar rudenį regi, juog „Nemunas" nuklotas medžiais (rąstais) nuo Alytaus iki Jurbarko viena tiesiogine ir begaline paklode."

Sulyg p. Pratapą vien miškų prekyba Lietuvoje duotų didžiausią pelną ne vienai, dviem, bet dvidešimčiai bendrovių. Būtų, esą, didžiausias uždarbis dvidešimčiai bendrovių, jei anos, sukėlę kapitalą iš Amerikiečių lietuvių, užsiimtų kirtimu Lietuvos miškų ir leidimų nukirstų medžių (rąstų) Nemunu į užrubežį. Miškai, anot p. Pratapo, tai Lietuvos mainos.

Medžio išdirbystei per VYTAUTO BENDROVE augant, grynas pelnas teks lietuviams darbininkams. Visi jie turės savo teises VYTAUTO BENDROVEJE.

Susiorganizavus VYTAUTO BENDROVEI iš visų Amerikos naujokynių, daugybės įstojo į jos narius, pirkdami akcijas.

Patariame savo bendradarbiams akcijonieriams, kad dėtų pastangas, idant įtraukti į mūsų VYTAUTO BENDROVE ypač su didesniu kapitalu tautiečius. Lietuvoje dabar yra tik 2 mažos medžio išdirbimo Bendrovės. Anos uždirba po 100 procentų kas met už savo įdėtus pinigus.

Kaip veik VYTAUTO BENROVES bičiuoliai sudės nors 50.000. dolerių, tai galėsim tuojaus ką nors ir mūsų Vytauto Bendrovės vardu pradėti veikti.

Skubinkitės, kurie žadate VYTAUTO BENDROVES akcijas pirkti, pasiųst savo pinigus raštinės adresu.

VYTAUTO BENDROVES akcijos (šėrai) pardavinėjami (po 5 dolerius) vien lietuviams, ne mažiau kaip 5 ir nedaugiaus kaip 1000 kiekvienam.

VYTAUTO BENROVES akcijas galima gauti pas tos Bendrovės direktorius, teip gi pas VYTAUTO BENDROVES įgaliotus agentus arba tos Bendrovės raštinėje, kuri nuo liepos mėnesio yra Philadelphijoje po šiuo antrašu:

Vytautas Building & Construction Corporation

arba stačiai lietuviškai

Vytauto Bendrovė,

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

thus provoking a situation which might lead to a repetition of pogroms or wholesale murder."

Representative Chandler, who was in Lithuania recently, predicted that the United States soon would recognize that country. "If there is a nation in Europe that is in direct violation of the League of Nations, that is Poland," he said.

"I believe Lithuania will not only be recognized as an independent, but that the League of Nations will put its hand on the shoulders of Poland, like a policeman nad say 'Behave yourself.'"

About $5000 was raised at the meeting for the aid of Lithuania.—The New York Times, November 14, 1921.

TRANSLATION

EXTRACT FROM "LIETUVA"

An official daily newspaper published and No. 228 (755) Tuesday, October 11, 1921.

No. 228 (755) Tuesday, October II, 1921.

ARMED ATTACK UPON LITHUANIAN INSTITUTIONS IN VILNA.

High School "Seizure."

1. On the 1st day of this month at 3 o'clock in the afternoon, the Polish soldiers, gendarmes and militia surrounded the rooms of the Lithuanian high school. At that time the students of the Normal school and fourth course students were studying; in all about two hundred people. Armed Polish soldiers forced themselves into the rooms of the high school and started to "clean" them out. To make a greater success of it, they beat and kicked the students, both male and female. Among the chief assailants there was one Leon Psemenecki, born in Prienai, former director of the Polish high school in Kaunas, and at one time a teacher in M. Ycas's school in Varoneze.

When the students heard of the danger to their school, they gathered in crowds around it. Polish soldiers and gendarmes then started to beat and even shoot them.

After five hours of hard "battle" the Polish "heroes" took possession of the high school and pushed out the last Lithuanian, our active worker the Honorable School Director Mykolas Birziska. The "Conquerors" kept for themselves the belongings of the high school which Mr. Birziska gathered together with the greatest care and anxiety, and succeeded in sheltering from the looting of the Germans and the Bolsheviks. Mr. Birziska's personal possessions were also taken. At 8 P. M. the defeated students retreated towards St. George's prospect, beaten and trampled by the mounted soldiers and gendarmes. Masses of people walking along St. George's prospect witnessed this outrage and were disgusted with this brutal and abominable spectacle.

ORPHANAGE "EXPULSION"

2. Before that the Polish army of the so-called robbers "government" had likewise "conquered" elsewhere. Near a river at II Ponarmarine St., houses 2 and 17 were purchased by the Rev. Stasis (deceased) and suitably furnished for an orphanage. There were 40 children at this orphanage. This, however, did not please Zeligowski's "government," therefore they resolved to take away the orphanage. Militia and gendarmes were sent and forcing the doors they ejected the children. This private orphanage was turned over to railroad employees regardless of the fact that it is quite a distance away from the railroad, and that there are more than a few vacant houses at the very railroad depot. It is evident that convenience for railroad employees was not so much required as the desire to satisfy that foolish powerless anger with the tears of the unfortunate Lithuanian children.

3. On the evening of October 4th, about fifty Polish soldiers surrounded another Lithuanian orphanage in a suburb called Murkuciai, but were evidently afraid to storm this dangerous "fort." The attack began only at daybreak. A most careful search was made. The students were reproached, scolded and nicknamed. They confiscated several wagons of shovels and spades, which the orphans had brought along with them all the way from Bobruisk, for the use of a gardening class, the opening of which, however, the Poles had refused to permit.

4. During the night of October 5th the Polish army and militia surrounded the largest orphanage of Lithuanian children. Detailed information about the surrounding methods will be given later.

Bank Assault

That same day the Polish Militia, led by its commissar, together with the Bank Managers of the "State", broke into the Lithuanian Bank of Commerce and Industry and plundered the books and documents and confiscated the money. Announcement was made to the bank directors that the bank is closed and the money turned over to the "Loan Treasury of the State of Poland". One week's time was given for liquidation purposes. Money would be paid out only upon receipt of an order with the signature of the authorized Commissar and of course, in Polish marks.

So much of Polish armed vanquishments in Vilnius in three days!

Teaching in the Woods.

From October 6 students of the high school and of the normal school, being left without a school, go out of the city into the woods, together with the teachers and there attend to their studies and lessons.

The correspondent of Elta sends us futher unheard-of details regarding Polish warlikeness:

On the first day of October at 2.30 P. M. armed Polish police, together with representatives of the Department of Education and the Teachers of the High School of Lelevel attacked the Lithuanian High School in Vilna. Teaching was going on in the middle classes, where they have evening study periods. There were besides many other teachers and students. The attack had been planned long in advance and there were many rumors. The police demanded that the High School Director, Mr. M. Birziska, leave at once with all his students; this Mr. Birziska refused to do. The police, therefore, ordered the students to get out. No one obeyed. Attention was then turned to the Teachers' and Parents Committee, that they should instruct the students to leave the school. No one dared to issue such instructions. The police then arrested Teachers Kairukstis, Naginskas, Augustaltis and several of the older students, and forcibly ejected the students from the school. The police used arms, struck the students with their guns, beat and kicked them. Many of the students were bleeding and wounded. Thrown out of the school-rooms, the children remained standing at the door. Immediately mounted police came in upon the scene, beating the children in the streets. The beaten children started to sing the National Hymn, but were forced to retreat.

The high school with all its contents was confiscated. More than 500 children were deprived of educational opportunities.

High school director, Mr. Birziska, was also thrown out of the room, which he had in the schoolhouse. After the confiscation of the school the teachers were released.

In the meantime Mr. Birziska is stopping at a hotel.

Besides all this, the Poles are preparing to destroy Lithuanian Co-operatives.

The Polish Administration in Vilna refused to register a Lithuanian Co-operative "Laine." Its foreclosure is foreseen.

LITHUANIAN SCHOOLS RAIDED BY POLES

Report of Lithuanian Information Bureau.

Washington.—Breaking up of Lithuanian schools and orphanages is the latest Polish activity in Vilna, according to a cablegram from the Lithuanian government to M. J. Vinikas, head of its bureau here.

The Polish general, Zeligowski, who invaded and took possession of Vilna in the summer of 1920, in violation of the Polish-Lithuanian treaty, is still in possession, although the Council of the League of Nations has twice ruled, and the League itself affirmed, that Vilna was Lithuanian territory.

"Polish armed police attacked the Lithuanian high school," says the cablegram, "placing the teachers under arrest and violently ejecting the students. The police struck men and women students with their guns and fists and kicked them, injuring many. The students were then charged and beaten by mounted police."

Following this, the police forcibly ejected the children from a Lithuanian orphanage and later drove 40 children from a private home for children. The Lithuanian Bank of Commerce and Industry in Vilna was seized and its contents confiscated. A Polish commissar was granted a salary of 100,000 marks out of the funds of the bank to wind up its affairs within seven days. The Polish authorities have refused to register any more Lithuanian co-operative, presaging an attack on these institutions."

Vinikas says that these acts are similar to those which preceded the Polish pogroms of the summer of 1919, when 2000 Jews in the Vilna district were massacred and 10,000 made homeless by destruction of their property. He believes that new massacres are now planned.

TRANSLATION

(Cable)

October 11, 1921.

Kovno via. Radio,
Elta, Lithuania,
Washington, D. C.

October 1.—Armed police of Poland, representatives of the Educational Department, teachers and pupils of the Lelevel High School attacked the Lithuanian high school in Vilnius. It was study period and there were many students from Kaunas present. The attack was planned long ago. Police demanded everyone to leave the school. Director Birziska refused to discontinue teaching. Police ordered parents to instruct the teachers to leave the school, but no one had the courage to do so. Then the police placed teachers Kairukstis, Naginskas, Augustaitis and the older students under arrest and violently ejected the children from school. The police struck men and women with their guns and fists and kicked them, injuring many. The ejected students remained at the door. Then the mounted police appeared and the students were charged and beaten. The beaten children sang the national hymn, but were forced to run. High school and entire inventory confiscated and over 500 students were deprived of educational opportunities. Teachers were released only on the 5th of October. Polish police surrounded the Lithuanian orphanage and forcibly ejected the children—the orphanage has been in existence eight years.

The Lithuanians had a private home on Ponamar street wherein there were already forty children. The home was seized and the children driven out. The Lithuanian Bank of Commerce and Industry was also seized and its documents and money confiscated. A Polish commisar was granted a salary of 100,000 marks out of the funds of the bank to liquidate its affairs within seven days. The Polish authorities have refused any more Lithuanian co-operatives.

ELTA.

TRANSLATION

(Cable)

October 5, 1921.

Elta, Lithuania,
Washington, D. C.

The Poles in Vilnius closeed the stores of the Lithuanian Trading Corporation. The fourteenth there was an immense mass meeting in Kaunas, comprised of the residents of Kaunas and refugees of Vilnius and Gardinas. Speakers of various organizations, parties and nationalities resolved to protest to the world against Polish aggressions in Vilnius, to demand that their Government appeal to the great powers for protection for the oppressed citizens of Lithuania in the occupied territory. To take steps towards protesting against Hyman's project. To demand that the whole State of Gardinas, including Bialastok, Brest-Litovsk, Slonim as far as Bug-Narev Rivers be annexed to Lithuania in accordance with the expressed free-will of the people of White Russia. To appeal to the public for funds to rebuild Vytauto School, whcih was confiscated in Vilnius. Finland recognized Lithuania De Jure on the 14th.

ELTA.

TRANSLATION

(Cable)

Kovno, Lithuania.
October 15, 1921.

Washington, D. C.
Elta.

Today at 12 midnight Poles attacked Lithuanian guard stationed at Northern Varenai, but yere dispersed. Kovno City Council drew up a protest, the thirteenth, against the aggressive action of the occupants in Vilnius towards the cultural institutions of Lithuania. They assigned fifty thousand marks to the victims.

ELTA.

POLISH ATTACKS UPON AMERICAN PROPERTY PUTS U. S. IN QUANDRY

Refusal to Recognize Lithuania Causes Muddle When Boston Firm's Branch is Closed.

Washington, Oct. 22.—Although the American State Department refuses to recognize the existence of Lithuania or the other Baltic states which have made peace with the parent country, Russia, it is now in a quandry because of Polish outrages against American property in the Lithuanian capital, Vilna, now occupied by Polish troops. The places of business of the Lithuanian Trading Company, the headquarters of which is in Boston, have been closed by the Poles.

A message from the Lithuanian Telegraph Agency at Kovno recites that thousands of Lithuanian refugees arriving there from Vilna held a mass meeting and passed resolutions of protest against the Polish aggressions which had driven them from their homes. Peaceful measures were recommended and an appeal for funds to replace the school confiscated by the Polish soldiers was made. The Kovno City Council voted 50,000 marks for relief of the victims of Polish persecution.

Another cablegram received by the Lithuanian agency here announces that with the action of Finland this week, all the countries bordering on the Baltic have recognized the Lithuanian Government. Others giving recognition are Holland, Switzerland, Italy, Argentina and Mexico.

Dickinson 3995 M.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.

Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M.
" 1 " 3 P. M.
" 7 " 8 P. M.
Nedeliomis " 10 " 3 P. M.

Prisiuskit Prenumeratą už „Zvaigždė".

Skausmus ir gėlimus nutildo

PAIN-EXPELLER

Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Office.

DRAUGAS REIKALE

SKAITYKIT IR PLATINKIT
TEVYNES GYNEJU — SAULIU LAIKRASTI

„TRIMITĄ"

„TRIMITA" leidžia Lietuvos Saulių Sąjunga, kuriai, rūpi ne bent kurių atskirų partijų ar luomų reikalai, bet Lietuvos Laisvės ir Nepriklausomybės gynimas ir demokratinio jos surėdymo tobulinimas ir stiprinimas.

„TRIMITAS" tiekia daug žinių iš Lietuvos pasaulio gyvenimo. Jame aiškiai ir vaizdžiai nušviečiama Lietuvos vidaus ir tarptautinė padėtis.

„TRIMITAS" deda eilėraščių, apysakėlių iš šaulių kovų už nepriklausomybę, politinių ir mokslinių straipsnių ir šiaip daug gražių pasiskaitymų.

„TRIMITAS" eina kartą į savaitę 32 puslapių knygelėmis. Jo kaina Amerikoje: metams 4 doleriai; atskiras numeris 10 centų. Lietuvoje: metams — 96 auksinai; atskiras numeris 2 auksinai.

BROLIAI AMERIKIECIAI!

Jums, už jūrių—marių gyvenantiems, „TRIMITAS" geriausiai paaiškins padėtį mylimos Tėvynės, del kurios gerovės Jūsų širdys taip jautriai plaka.

Tad išsirašykit Trimitą sau ir išrašykit savo giminėms Lietuvoje.

Tuojau pasiųskit laiškelį „Trimitui", pranešdami savo adresą. Vieną mėnesį — 4 numerius, — siuntinėsime „TRIMITA" dovanai, kad galėtumėt su juo susipažinti. O turime vilties, kad susipažinę panorėsit, kad Jūsų namą nuolat lankyt „TRIMITAS".

Laiškus ir pinigus reikia siųsti tokiu adresu:

„Trimito" Administracijai, Lithuania.
Kaunas, Laisvės Aleja Nr. 26.

KELI SAKINIAI PAAIŠKINIMO NAUJAM SUMANYMUI.

Žinomas dalykas, kad yra ir bus priešų tam sumanymui įsteigimo vienuolijos, kurie sako: „Mums reikia vien remti ir šelpti vienuolijas, kurias turime, mūsų Tauta yra per menka iškarto turėti daugiau vienuolių. Tvėrimas naujos vienuolijos užkenks vienuolijoms nuo seniau suorganizuotomsioms". Tas tik teip mano, kas nežino tikslo naujojo sumanymo. Naujojo sumanymo tikslas yra nustatomas kaip tik atvirkščiai. nevien neužkenkti nuo seniau įsteigtomsioms vienuolijoms, kurių turime tiktai dvi ar tris, t.y., Tėvai Marijonai, ir Kazimierietės, ir kiek neseniai sužinojau Kretingoje ėsąs naujinamas koksai Pranciškonų vienuolynas. Nes mūsų tikslas yra ypatingu būdu pasišvęsti gvildinimui žmonių pašaukimų, tai kas turės pašaukimą į nuo seniau uždėtuosius vienuolynus, tie bus pasiųsti dar net ir gerai prirengti.

Sau pasiliksim vien tokius kurie į kitus jokiu labu netinka ar delto, kad perseni, ir turi gabumo prie mokslo, etc. Si gi vienuolija stengsis parūpinti visiems užsiėmimus ir atatinkamus mokslus naudingus.

Cia Amerikoje negalima sutverti tikros vienuolijos — tiktai pagelbinę šaką kaipo bendrovę, kuri rems ir šelps Lietuvoje uždėtą vienuoliją, ir tai labai bus gera. Nors netiesiok vien per kunigą Krasnicki gavau nuo Kauno Vyskupo pritarimą sumanymo, kuris teip išsireiškė, kad būtų geru daiktu, kad valdžia tam tikslui pavestų kokį dvarą. Sužinojau nuo tulo lietuvio vienuolio, kad Skotijoje nuo seniai gerai gyvuoja tokia industrialė arba pramonijos vienuolija. Tai kodel mūsų Tėvynėje neturėtų būt pasekminga. Jau viena suaugusi mergina surinkusi pajų (share) už 350 dolerių prisiuntė, kuriuos padėjau į banką, tai beabejo atsiras ir daugiau asmenų, kurie pasidarbuos tam tikslui.... Jei kas turėtų kokį užklausimą, lai atsišaukia po antrašu „Zvaigždės" N. 41—43 paduotu.

Pamėginkite naujo

Ruffles

Su užregistruotu vaisbaženkliu Suv. Valst. Patentu Biure.

Naujame mėlyname pakelyje.

Visos tvirtos, gemalus užmušančios ypatybės šiame vaiste idėtos, su priemaiša priimniai švelnaus kvėpalo.

Ruffles yra tanai paveikiantis pleiskanu pašalintojas — begaliniai puikus plauku sutaisytojas, kuris patiks kad ir gačniausiai ypatai.

Aptiekose parsiduoda po 65c. arba atsiuskite 75c., tad atsiusime per paštą tiesiog iš labaratorijos.

Butinai reikalaukite šitokio pakelio. Žiurekite, kad butų INKARO vaisbaženklis.

ATNAUJINKIT „ZVAIGZDES" PRENUMERATA.

UZSIRASYKIT „ZVAIGZDE" SAU IR SAVO GIMINEM LIETUVOJE. „ZVAIGZDE" į Lietuvą kainuoja tiek pat kaip ir Amerikoje — tik $2.00.

IŠ KELIONĖS PO EUROPĄ IR AZIJĄ

Ta knyga yra tai

Didžiausias savo rųšies veikalas,

parašyta „Zvaigždės" redaktorės J. Pranaičiutės. Knyga turi apie 380 puslapių ir papuošta 102 iliustracijomis (paveikslais). -:- -:- -:-

Indomųs toje knygoje aprašymai Prancijos, Belgijos ir Vokietijos žemių, kur dabar verda Europejiška karė. Tie aprašymai papuošti daugeliu iliustracijų. -:- -:- -:- -:- -:- -:-

Bet indomiausiais beabejo yra aprašymai įspudžių iš Tėvynės ir iš senovės Lietuvos žemių, kuriuos vienok viršija aprašymai Vidurinės Azijos, Kaspijos ir Kaukazo žemių ir anų žmonių. Nemažiaus įdomųs aprašymai abiejų Rusijos sostinių, Maskvos ir Peterburgo, su paminėjimu lietuvių naujokynių istorijos tose vietose. -:-

Knygos kaina	2 dol.
Audeklo apdarais	2.25
Skūros apdaruose su paauksuotais kraštais .	3.50

Galima gauti „Žv." Knygyne

Parsiduoda Maspeth'e, N. Y.

500 geriausių lotų, per 20 minučių kelio nuo New Yorko miesto, palei tris gatvekarių linijas praeinančias pro šali. 5c. nuvažiavimas; vandens nuovadai, šaligatviai, gagazas, vanduo, mokyklos ir bažnyčios. Ant syk moket 20 nuoš., likusią sumą lengvoms išmokestimis. Gera spekuliacija ar nuolatinis namas.

Trace, 6 Remsen Place, Maspeth, N.Y.

arba

Chamberlain, 14 Grand Street, Maspeth, N.Y.

PHILADELPHIJOS LIETUVIU DOMAI.

Gerbiamiems mųs Prieteliams, kurie budavo pratę pas Sv. Jurgio bažnyčią sekmadieniais nusipirkti „Zvaigždę", pranešame, jog nuo šiol kievienos savaitės pavienia „Zvaigždės" numeriai galima gauti p. ANTANO KRYZANAUCKO krautuvėje, čia pat prie bažnyčios: kampas Salmon ir Venango gatvių „Zvaigždės" Red.

"ŽVAIGŽDĖ"
SPAUSTUVE

ATLIEKA VISUS DRUKORIUS
DARBUS GERAI, PIGIAI IR GREITAI.

DRUKUOJA:
KNYGAS, CIRKULIORIUS, TIKIETUS, KONSTITUCIJAS
VISITING IR BUSINESS CARDS, UZKVIETIMUS
VESELIJU, KOPERTUS, LAISKUS IR T. T.

KAS DARBA PAVES. NESIGRAUD

★ ★ ★

Kreipkis ant adreso:

3654 Richmond St
Philadelphia, Pa